

Sygn. akt VIII U 1226/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia (del.) Magdalena Kimel
Protokolant	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2021 r. w Gliwicach

sprawy H. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania H. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 1 września 2020 r. **nr** (...)

1. zmienia częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza iż H. M. nie pobrała nienależnego świadczenia za okres od 1 października 2017 roku do 30 sierpnia 2019 roku w kwocie 1.563,08 zł (tysiąc pięćset sześćdziesiąt trzy złote 08/100) i nie jest zobowiązana do jego zwrotu,

2. w pozostałym zakresie oddala odwołanie.

(-) sędzia (del.) Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 1226/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 września 2020 roku organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że ubezpieczona H. M. pobrała nienależne świadczenie za okres od 1 października 2017 do 29 lutego 2020 r. w łącznej kwocie 2042,72 zł. Jednocześnie organ rentowy zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu powyższej kwoty na wskazany numer rachunku bankowego w terminie miesiąca od dnia otrzymania decyzji.

Od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła odwołanie, podnosząc że informowała ZUS o uzyskiwanych zarobkach z tytułu umowy zlecenia.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podniósł, że ubezpieczona osiągała przychód z umowy zlecenia, którego miesięczna wysokość była wyższa od podwyższenia ubezpieczonej emerytury do kwoty emerytury minimalnej, zatem zobowiązana jest do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od 1 października 2017 roku do 29 lutego 2020 roku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

H. M. urodziła się w dniu (...).

Decyzją z dnia 8 listopada 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał odwołującej H. M. emeryturę od 1 października 2017 roku – tj od miesiąca w którym złożono wniosek. Wysokość emerytury podwyższona została do kwoty najniższej emerytury. Odwołująca pozostawała w zatrudnieniu do 24 października 2017 roku

W dniu 26 lutego 2018 roku do organu rentowego wpłynęło zestawienie wypłaconych świadczeń i wynagrodzeń odwołującej za październik 2017 r. wystawione przez Centrum (...) w K..

W dniu 4 marca 2019 roku do organu rentowego wpłynęło zaświadczenie o wynagrodzeniu i zatrudnieniu odwołującej za miesiące kwiecień, październik i grudzień 2018 roku wystawione przez Centrum (...) w K..

Pismem z dnia 14 marca 2019 r. ZUS poinformował odwołującą o przesłaniu przez płatnika składek zaświadczenia potwierdzającego wysokość przychodu za 2018 rok oraz o możliwości złożenia wniosku o doliczenie składek do pobieranej emerytury.

Odwołująca w dniu 29 marca 2019 roku złożyła wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno - rentowego.

Decyzją z dnia 3 kwietnia 2019 roku organ rentowy doliczył składki zapisane na koncie ubezpieczonej i przeliczył emeryturę od dnia 1 marca 2019 roku. Ponieważ emerytura była niższa od najniższej emerytury, została podwyższona do kwoty 1.100 zł.

W dniu 10 lutego 2020 roku do organu rentowego wpłynęło zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu odwołującej za miesiące luty, kwiecień, lipiec, sierpień, wrzesień, grudzień 2019 r. wystawione przez Centrum (...) w K..

Pismem z dnia 6 marca 2020 r. ZUS poinformował odwołującą o przesłaniu przez płatnika składek zaświadczenia potwierdzającego wysokość przychodu za 2019 r. i możliwości złożenia wniosku o doliczenie składek do pobieranej emerytury.

Wniosek o doliczenie składek odwołująca złożyła w dniu 31 marca 2020 roku.

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2020 roku ZUS doliczył składki zapisane na koncie ubezpieczonej i przeliczył emeryturę od 1 marca 2020 roku.

W dniu 24 kwietnia 2020 roku organ rentowy zwrócił się do odwołującej o nadesłanie zaświadczenia z zakładu pracy o osiągniętym przychodzie od 1 października 2017 roku do zaprzestania osiągania przychodu. Odwołująca poinformowana została, że kiedy kwota przychodu jest wyższa od kwoty podwyższenia emerytury do minimum podwyższenie nie przysługuje.

W dniu 8 czerwca 2020 roku organ rentowy zwrócił się do Centrum (...) w K. o nadesłanie zaświadczenia o przychodzie odwołującej od października 2017 roku.

W dniu 27 lipca 2020 r. do organu rentowego wpłynęło zaświadczenie o wynagrodzeniu odwołującej za luty 2020 r. oraz październik 2017 roku.

W dniu 24 sierpnia 2020 r. do organu rentowego wpłynęło zbiorcze zestawienie wynagrodzeń odwołującej.

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2020 roku organ rentowy z urzędu wobec osiągnięcia przychodu wyższego niż dopłata do minimalnej emerytury ponownie ustalił wysokość emerytury za miesiące w których odwołująca osiągała przychód powodujący przekroczenie dopłaty do minimalnej emerytury tj październik 2017 r., kwiecień, październik i grudzień 2018 roku, luty, kwiecień, od lipca do września i grudzień 2019 roku oraz luty 2020 roku.

Notatką z dnia 11 sierpnia 2020 r. oku ujawniono nadpłatę emerytury za okres od 1 października 2017 roku do 29 lutego 2020 roku w kwocie 2.042,72 zł.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy zobowiązał odwołującą do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 października 2017 roku do 29 lutego 2020 roku.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o akta emerytalne odwołującej oraz zeznania odwołującej H. M. złożone na rozprawie w dniu 12 lutego 2021 r. (k 17 a.s).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 j.t), osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

W myśl ust. 2 w/w przepisu, za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenia.

Zgodnie z ustępem 3 w/w przepisu za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się również świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji tego organu.

Natomiast ustęp 4 sanowi, że nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata, z zastrzeżeniem ust. 5.

Kwoty nienależnie pobranych świadczeń w związku z osiągnięciem przychodów, o których mowa w art. 104 ust. 1, podlegają zwrotowi za okres nie dłuższy niż 1 rok kalendarzowy poprzedzający rok, w którym wydano decyzję o rozliczeniu świadczenia, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie powiadomiła organ rentowy o osiągnięciu przychodu, w pozostałych zaś przypadkach - za okres nie dłuższy niż 3 lata kalendarzowe poprzedzające rok wydania tej decyzji (ustęp 5).

Natomiast po myśli 87 ust 5 ustawy emerytalnej prawo do podwyższenia łącznej kwoty emerytury i okresowej emerytury kapitałowej do wysokości najniższej emerytury nie przysługuje emerytom, którzy osiągają przychód z tytułu działalności o której mowa w art 104 ust 1-4, jeżeli przychód ten przekracza kwotę podwyższenia.

Zgodnie natomiast z art. 104 ust 1 prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności

podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6.

Dla emerytów i rencistów prowadzących pozarolniczą działalność za przychód, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych (ust 1 a).

Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust. 3. (ust 2)

Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą (ust 3).

W niniejszej sprawie bezsporny był fakt uzyskiwania przez odwołującą przychodów przewyższających kwotę podwyższenia.

Odwołująca w prawidłowy sposób została pouczona o obowiązku informowania organu rentowego o osiąganym przychodzie oraz braku prawa do podwyższenia emerytury do wysokości najniższej emerytury w przypadku osiągnięcia przychodów w wysokości przekraczającej kwotę tego podwyższenia.

Nie można natomiast zgodzić się z organem rentowym, że tego obowiązku odwołująca nie realizowała. Wprawdzie organ rentowy w kwietniu 2020 r. zwrócił się do odwołującej o przedłożenie zaświadczenia o osiągniętym przychodzie od października 2017 roku i do organu rentowego wpłynęło zbiorcze zastawienie w czerwcu 2020 r., ale zaświadczeniami obejmującymi okresy wymienione w zbiorczym zestawieniu organ rentowy dysponował już wcześniej (wynagrodzenie za październik 2017 r.- k 13 a.zus zestawienie z kwiecień, październik i grudzień 2018 r. k 16 a.zus, za luty, kwiecień, lipiec, sierpień, wrzesień i grudzień 2019 r. k 24 a, za luty 2020 r. k 34 a.zus).

Po przyznaniu odwołującej prawa do emerytury do organu rentowego wpływały zatem zaświadczenia wystawiane przez płatnika składek w których wskazywano kwoty uzyskanych przez odwołującą przychodów z tytułu umowy zlecenia, dodatkowo odwołująca składała wnioski o doliczenie składek z tytułu podlegania ubezpieczeniem społecznym. Obowiązek poinformowania organu rentowego o osiąganym przychodzie został zatem zrealizowany.

Wobec powyższego odwołująca zobowiązana jest do zwrotu świadczenia za okres nie dłuższy niż 1 rok kalendarzowy poprzedzający rok, w którym wydano decyzję o rozliczeniu świadczenia czyli za okres od września 2019 roku do 31 sierpnia 2020 r. za miesiące w których uzyskała przychód czyli wrzesień 2019 roku, grudzień 2019 roku, luty 2020 r.

okres	Pobrane świadczenie z podwyższeniem do najniższej emerytury	Świadczenie należne bez podwyższenia	Różnica do zwrotu
<u>wrzesień 2019</u>	1.100	940,12	159,88
<u>grudzień 2019 r</u>	1.100	940,12	159,88
<u>luty 2020 r</u>	1.100	940,12	159,88

tj 479,64 zł

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił częściowo zaskarżoną decyzję i stwierdził, że H. M. nie pobrała nienależnego świadczenia za okres od października 2017 roku do 30 sierpnia 2019 r. w kwocie 1.563,08 zł (2.042,72 zł - 479,64 zł) a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k p.c.

(-) sędzia (del) Magdalena Kimel